

WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW WE WROCŁAWIU

ul. Władysława Łokietka 11, 50-243 Wrocław
tel. (71) 322 02 83, (71) 395 80 10
dwkz@dwkz.pl
Adres ADE: AE:PL-97577-19299-IRUIH-22

WZN.5183.1783.2026.RK
19880/2026

Wrocław, 14.09.2026 r.

Mieszkańcy wsi Będkowo
za pośrednictwem:
Sołtys wsi Będkowo
Pani Monika Janusz

dotyczy: **petycji w sprawie zniesienia ochrony konserwatorskiej drogi powiatowej nr 1343D w miejscowości Będkowo, gm. Trzebnica**

Na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), po rozpatrzeniu petycji Mieszkańców wsi Będkowo z dnia 2.04.2026 r. (wpł. 15.04.2026 r. drogą elektroniczną) w sprawie zniesienia ochrony konserwatorskiej drogi powiatowej nr 1343D w miejscowości Będkowo i możliwości wykonania nawierzchni asfaltowej, po dokonaniu analizy materiałów ikonograficznych oraz oględzin w terenie, **zawiadamiam o nieuwzględnieniu żądania zawartego w petycji**, z przyczyn podanych poniżej.

Wieś Będkowo wzmiankowana była w źródłach już w 1203 r. Przed 1208 r. należała do kantora katedralnego, następnie została przekazana na rzecz konwentu trzebnickiego. Będkowo stanowiło jedną z najstarszych i najważniejszych, wchodzących w skład kompleksu klasztorowego, wsi wokół Trzebnicy. W XVIII i XIX w. na zabudowę wsi składały się gospodarstwa chałupnicze i zagrody wzdłuż drogi, biegnącej z zachodu na wschód. Przed rokiem 1826 r. przez miejscowość poprowadzono drogę z Wrocławia do Trzebnicy, dzieląc wieś na dwa siedliska, które rozwijały się w odmienny sposób, między innymi za sprawą istniejącego we wschodniej części wsi zespołu dawnego zajazdu „Gasthaus”, pochodzącego z końca XIX w., który obecnie pełni funkcję zakładu medycyny paliatywnej i hospicjum. Zachodnia część wsi zachowała swój charakter ulicówki, z wznoszącą się wzdłuż historycznej drogi zabudową mieszkalną i gospodarczą.

Wieś Będkowo objęta została w granicach historycznego układu ruralistycznego ochroną konserwatorską poprzez ujęcie w wojewódzkiej ewidencji zabytków (WEZ), a dodatkowo przez zapisy określone w prawie miejscowym: w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wsi Będkowo, uchwalonym Uchwałą Rady Miejskiej w Trzebnicy nr IV/27/19 z dnia 21 stycznia 2019 r., w obrębie historycznej wsi wyznaczono strefę „B” ochrony konserwatorskiej, z wymogami i ograniczeniami dotyczącymi m.in. zachowania

zabytkowych elementów układu przestrzennego miejscowości. W wymogach konserwatorskich dla strefy „B”, zachowanie historycznej nawierzchni kamiennej ciągów komunikacyjnych stanowi pierwszy wymieniony warunek.

Kamienna droga powiatowa w Będkowie, w zachodniej części wsi (od drogi ekspresowej S5), zachowała na całej swojej długości nawierzchnię z dużej, prostokątnej kostki granitowej, układanej ukośnie, ograniczonej rzędem prosto ułożonej kostki i kamiennym krawężnikiem. Brak jest chodnika, występuje jedynie pobocze z nawierzchni ziemnej, bitej. Zachowany w Będkowie bez większych modyfikacji i przekształceń oryginalny trakt pozostaje świadectwem minionej epoki i mimo miejscowych uszkodzeń (zapadnięcia i nierówności w jezdni, pojedyncza asfaltowa łata) stanowi świadectwo minionych czasów i zabytek wart zachowania.

Zachowane historyczne kamienne nawierzchnie dróg pozostają cennym elementem dziedzictwa kulturowego, tworząc komponowany układ zabytkowych traktów komunikacyjnych. Niezależnie od tego, są materialnym świadectwem rozwoju drogowej techniki inżynierskiej o wysokim poziomie i wielkiej trwałości. Mimo upływu czasu i poddaniu niewątpliwie większym obciążeniom od zakładanych w momencie ich powstania, przetrwały do dziś, tworząc wraz z pozostałymi elementami założeń wiejskich i miejskich zabytkowy układ przestrzenny. Drogi wykładane kostką granitową rozpowszechniły się w miastach i wsiach Dolnego Śląska w XIX w. Budulec ten stanowił niezwykle wytrzymały materiał, który poddany odpowiedniej obróbce i prawidłowo ułożony wytrzymywał bardzo duże obciążenia, przekraczające pierwotne założenia. Wykorzystywano kostki różnej wielkości i o różnym sposobie obróbki, różny był też układ samych kostek oraz zastosowana spoina: w reprezentacyjnych miejscach układano dużą, równą, dokładnie obrobioną kostkę, w miejscach o mniejszym znaczeniu materiał niesortowany, o zróżnicowanej wielkości i sposobie opracowania, jednak w obu przypadkach ułożenie takiej nawierzchni przy zachowaniu odpowiedniego profilu drogi, było bardzo pracochłonne i wymagało bardzo dobrego przygotowania technicznego, świadcząc o wysokim poziomie myśli inżynierskiej. Nie należy też pomijać dróg prowadzących przez niewielkie miejscowości lub przez pola i lasy, gdzie ich przebieg dokumentuje pierwotny układ komunikacyjny i historyczną sieć połączeń danego obszaru. Większość zachowanych zabytkowych nawierzchni do dziś pełni swoje funkcje użytkowe, mimo zmian, jakie dokonywały się w typie komunikacji, obciążeniach dróg i oczekiwaniach społecznych.

Dolnośląski Wojewódzki Konserwator Zabytków w swoim postępowaniu kieruje się zasadą zachowania wartości zabytkowych w obrębie historycznych wsi i miast. Jest to konsekwentna polityka konserwatorska, przekładająca się na analogiczne rozstrzygnięcia i decyzje w kwestii zachowania zabytków, pojmowanych zarówno jako układy urbanistyczne, ruralistyczne, zespoły zabudowy, pojedyncze obiekty budowlane, jak i elementy układów przestrzennych, np. w postaci przebiegu i nawierzchni historycznych dróg. Podkreślić przy tym należy każdorazową indywidualną ocenę i wzięcie przez DWKZ pod uwagę interesu społecznego w postaci np. bezpieczeństwa komunikacyjnego mieszkańców, przy równoczesnym spełnianiu ustawowych obowiązków organu konserwatorskiego, polegających na ochronie dziedzictwa kulturowego. Dolnośląski Wojewódzki Konserwator Zabytków musi zatem ważyć te wartości i podejmować odpowiednie decyzje bez uszczerbku dla materii zabytkowej, którą obowiązany jest chronić.

Zachowanie zabytku dla przyszłych pokoleń stanowi ustawowy obowiązek organu ochrony zabytków, natomiast - niezależnie od powyższego - ochrona dziedzictwa kulturowego pozostaje również zadaniem własnym władz samorządowych.

Biorąc pod uwagę przedstawione argumenty, ważąc interes społeczny i zachowane wartości zabytkowej, kamiennej drogi w Będkowie, Dolnośląski Wojewódzki Konserwator Zabytków stoi na stanowisku, że historyczną kamienną nawierzchnię drogi w Będkowie należy zachować, a dla poprawy komfortu użytkowania należy przeprowadzić prace remontowe, likwidując miejscowe zapadnięcia nawierzchni i usuwając pojedyncze asfaltowe łaty. Rozwiązaniem, które najmniej ingerowałoby w zachowany historyczny układ przy równoczesnej poprawie użytkowania drogi, byłoby **przełożenie istniejącej kamiennej nawierzchni z zachowaniem profilu drogi i układu kostki, na wzmocnionej, dobrze wykonanej podbudowie, a także wydzielenie i budowa chodnika z materiału harmonizującego z nawierzchnią drogi** (kostka cięta, kostka żużlowa, itp.), co zapewniłoby bezpieczeństwo pieszych i zrównoważony ruch samochodowy, który przy nawierzchni asfaltowej zyskałby na intensywności i prędkości, tworząc dodatkowe zagrożenia na drodze.

W związku z powyższym **odrzucaam żądanie przedstawione w petycji** w sprawie zniesienia ochrony konserwatorskiej drogi powiatowej nr 1343D w miejscowości Będkowo i podtrzymuję negatywne stanowisko wyrażone w naszych kolejnych pismach z 2012 r. i z 2018 r. odnośnie planowanej zmiany kamiennej nawierzchni drogi w Będkowie na nawierzchnię bitumiczną.

Daniel Gibski
Dolnośląski Wojewódzki
Konserwator Zabytków
[dokument podpisany elektronicznie]

a/a Będkowo, gm. Trzebnica
RK

*Sprawę prowadzi Renata Kucharska
tel. 71 395-80-09
mail: r.kucharska@dwkz.pl
spełniono obowiązek wynikający z RODO*

Klauzula Informacyjna o przetwarzaniu danych osobowych

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (dalej RODO) informujemy, że:

1. Administrator danych osobowych - administratorem danych osobowych jest Dolnośląski Wojewódzki Konserwator Zabytków z siedzibą we Wrocławiu (50-243), ul. Łokietka 11. Można się z nim skontaktować:
osobiście, poprzez umówienie wizyty; telefonicznie pod numerem 71 343 65 01; mailowo: dwkz@dwkz.pl; korespondencyjnie: Dolnośląski Wojewódzki Konserwator Zabytków, ul. Łokietka 11, 50-243 Wrocław; elektronicznie przez system e-doręczeń: AE:PL-97577-19299-IRUIH-22.
2. Inspektor ochrony danych osobowych - w sprawach dotyczących ochrony danych osobowych można skontaktować się z Inspektorem Ochrony Danych: Mateusz Adamczyk, tel. 71 395 80 05, e-mail: iod@dwkz.pl; osobiście w siedzibie urzędu: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu, ul. Łokietka 11, 50-243 Wrocław.
3. Cel i podstawa przetwarzania danych - dane osobowe przetwarzane są w celu realizacji obowiązków wynikających z przepisów prawa, w szczególności z ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz na podstawie art. 6 ust. 1 lit. e RODO – wykonanie zadania realizowanego w interesie publicznym.
4. Odbiorcy danych - dane mogą być przekazywane:
podmiotom upoważnionym na podstawie przepisów prawa (np. sądom, prokuraturze, jednostkom policji); podmiotom przetwarzającym dane na podstawie umów o powierzenie przetwarzania (np. kancelariom prawnym, firmom informatycznym).
5. Obowiązek podania danych - podanie danych osobowych jest dobrowolne, jednak ich brak może uniemożliwić przeprowadzenie postępowania administracyjnego zgodnie z art. 28 Kodeksu postępowania administracyjnego.
6. Okres przechowywania danych - dane osobowe będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celu przetwarzania oraz zgodnie z przepisami dotyczącymi archiwizacji dokumentów.
7. Prawa osób, których dane dotyczą - każda osoba, której dane są przetwarzane, ma prawo do:
dostępu do danych, sprostowania danych, ograniczenia przetwarzania, przenoszenia danych, wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych.
8. Brak profilowania i automatycznego podejmowania decyzji - zebrane dane nie będą podlegać zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji ani profilowaniu.
9. Prawo do wniesienia skargi - każda osoba, która uważa, że jej dane są przetwarzane niezgodnie z przepisami, może złożyć skargę do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (ul. Stanisława Moniuszki 1A, 00-014 Warszawa, tel. 606-950-000).